

PROEF EN ERVAAR HOE MILD DE HEER IS

VERZOENINGSVIERING IN DE VEERTIGDAGENTIJD

De hele veertigdagentijd is een tijd van verstillings, soberheid en vasten, van inkeer en bezinning. Zoals in de woestijn geen bloemen groeien en er weinig tekenen van leven te bespeuren zijn, zo mag de liturgische ruimte in deze tijd soberheid en schaarste ademen. In kerken waarin vaste versieringen en ornamenten met weelderige patronen en felle kleuren, kleurrijke affiches en aankondigingsborden allerhande de aandacht kunnen afleiden, kan men deze tijdelijk opbergen. We nodigen iedereen uit, en in het bijzonder de vrijwilligers die instaan voor de versiering van de kerk, om na te denken hoe we op dat vlak met minder méér kunnen zeggen.

Een eenvoudig houten kruis, paarse tinten, een icoon, kaarsen, een of meerdere schaaltes met brandende wierook, natuurlijke materialen zoals linnen, helder water, dode takken, kaarslicht als enige verlichting voor de ruimte, vormen daartoe een opstap. Wanneer men ervoor kiest om de gelovigen na het verzoeningsgesprek een kruisteken te laten maken met doopwater, zorgt men voor een gevulde doopvont, eventueel versierd met wat groene takken.

Openingslied: Onze hulp is de naam van de Heer (ZJ 318)
of Waar is de plaats die vrede lacht? (ZJ 324)
of Zo vriendelijk en veilig als het licht (ZJ 530)

Kruisteken en openingswoord

V. Mensen zijn zo gemaakt

dat zij in hun verlangens altijd op zoek gaan
naar wat goed, schoon en levensvervullend is.

Vandaag willen wij alles wat daartoe schadelijk is,
alles wat hindert om waarachtig mens en christen te zijn,
achter ons laten,
zodat wij kunnen ervaren hoe groot Gods mildheid is,
en rust en vrede vinden bij Hem.

Psalm 34 (33) I: Proef en ervaar hoe mild de Heer is.

Wanneer we ons gelovig aan God toevertrouwen, zullen we ervaren hoezeer Hij te vertrouwen is in zijn mildheid en reddende nabijheid.

De psalm wordt afwisselend gebeden of gezongen, ofwel in twee koren, ofwel alternerend tussen voorzanger en geloofsgemeenschap. De antifoon wordt vóór en na elke psalm gelezen.

Antifoon: *Gij kunt ons ontrukken aan de greep van het kwaad;
bevrijd ons, Heer, onze God.*

De Heer zal ik prijzen iedere dag,
zijn lof ligt mij steeds op de lippen.

Mijn geest is fier op de gunst van de Heer,
laat elk die het hoort zich verheugen.

Verheerlijkt de Heer te zamen met mij
en laat ons eendrachtig zijn Naam vereren. –

Ik ging tot de Heer en Hij heeft mij verhoord,
Hij heeft me gered uit al wat ik vreesde.

Ziet naar Hem op, dan straalt uw gelaat
en zult ge niet blozen van schaamte.

Die roepen in nood, naar hen luistert de Heer
en redt hen uit hun ellende.

De engel van God legt een schans om hen heen,
om elk die God vreest te beschermen. –

Proeft en merkt op hoe mild de Heer is,
gelukkig de mens die zijn heil zoekt bij Hem.

Eerbiedigt de Heer, gij die Hem gewijd zijt,
want wie Hem eerbiedigt, lijdt nimmer gebrek.

De rijken zijn arm en behoeftig geworden,
die gaan tot de Heer komen nooit iets tekort.

Eer aan de Vader en de Zoon
en de heilige Geest.

Zoals het was in het begin en nu en altijd
en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

*Antifoon: Gij kunt ons ontrukken aan de greep van het kwaad;
bevrijd ons, Heer, onze God.*

Psalm 34 (33) II

Antifoon: De Heer is nabij voor rouwmoedige harten.

Komt, kinderen, luistert naar wat ik u zeg;
ik leer u de Heer te vrezen.

Wie is er bij u die het leven liefheeft
en dagen van voorspoed verlangt?

Weerhoud dan uw tong van boosaardige taal,
uw lippen van leugenachtige woorden.

Vermijd dan het kwade en doe slechts wat goed is,
streef altijd naar vrede en laat die niet los.

Het oog van de Heer is gericht op de vromen,
zijn oor naar hun smeken gekeerd.

Van boosdoeners keert Hij zijn aangezicht af,
zij worden op aarde vergeten.

Naar vromen die roepen, luistert de Heer
en redt hen uit iedere nood.

De Heer is nabij voor rouwmoedige harten,
Hij helpt wie zijn schuld erkent.

Eer aan de Vader en de Zoon
en de heilige Geest.

Zoals het was in het begin en nu en altijd
en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Antifoon: De Heer is nabij voor rouwmoedige harten.

Lofzang: Ez 36, 24-28

*Antifoon: Een ander hart zal Ik u geven,
een nieuwe geest in uw binnenste.*

Weghalen zal Ik u uit de volken,^o
uit alle streken verzamel Ik u
en voer u terug naar uw land.

Ik zal u besproeien met zuiver water,^o
van al uw onreinheden reinig Ik u,
Ik spoel al uw afgoden weg.

Een ander hart zal Ik u geven,
een nieuwe geest in uw binnenste;

uw hart van steen neem Ik weg uit uw borst
en schenk u een hart van vlees.

Mijn geest stort Ik over u,^o
zodat gij mijn voorschriften nakomt,
mijn wet onderhoudt en volbrengt.

Dan zult ge het land bewonen
dat ik aan uw vadersen gaf;

dan zult gij in waarheid mijn volk zijn
en ben ik waarachtig uw God.

Eer aan de Vader en de Zoon
en de heilige Geest.

Zoals het was in het begin en nu en altijd
en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Antifoon: *Een ander hart zal Ik u geven,
een nieuwe geest in uw binnenste.*

Schriftlezing: 2 Kor 5, 20 - 6, 2

*'Wanneer de tijd daarvoor gekomen is, luister Ik naar je,
op de dag van de redding help Ik je.'*

Uit de tweede brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte.

Broeders en zusters,

20 Wij zijn gezanten van Christus, God doet door ons zijn oproep.

Namens Christus vragen wij u dringend: laat u met God verzoenen.

21 Ter wille van ons heeft God Hem die de zonde niet kende één gemaakt met de zonde,
zodat wij in Hem rechtvaardig voor God konden worden.

1 Als Gods medewerkers sporen wij u dan ook aan:

laat de goedheid die Hij u bewijst niet tevergeefs zijn.

2 God zegt: 'Wanneer de tijd daarvoor gekomen is, luister Ik naar je,
op de dag van de redding help Ik je.'

Nu is de tijd daarvoor gekomen, nu is de dag van de redding.

Woord van de Heer.

of **Schriftlezing:** Js 1, 10. 16-20

*De HEER zegt: Laten we zien wie er in zijn recht staat.
Al zijn je zonden rood als scharlaken, ze worden wit als sneeuw.*

Uit de profeet Jesaja.

10 Hoor de woorden van de HEER, leiders van Sodom,
geef gehoor aan het onderricht van onze God, volk van Gomorra.

11 Wat moet Ik met al jullie offers? – zegt de HEER.

Ik heb genoeg van het vlees van jullie schapen,
van het vet van jullie kalveren;

het bloed van stieren, rammen en bokken wil Ik niet meer.

12 En wanneer jullie voor Mij verschijnen –

wie heeft je gevraagd mijn voorhoven plat te lopen?

13 Houd op met die zinloze offergaven.

Ik heb een afschuw van jullie wierook;
jullie feesten, nieuwemaan en sabbat,
ik duld ze niet naast al dat wangedrag.

14 Van jullie nieuwemaan, van ál jullie feesten heb Ik een afkeer,
ze hinderen Mij, Ik kan ze niet langer verdragen.

- 15 Wanneer jullie je handen opheffen, wend Ik mijn ogen af,
ook als je aanhoudend bidt, luister Ik niet.
Aan jullie handen kleeft bloed!
- 16 Was je, reinig je,
maak een eind aan je misdaden,
Ik kan ze niet meer zien.
Breek met het kwaad
- 17 en leer goed te doen.
Zoek het recht, houd tirannen in toom,
kom op voor wezen, sta weduwen bij.
- 18 De HEER zegt: Laten we zien wie er in zijn recht staat.
Al zijn je zonden rood als scharlaken, ze worden wit als sneeuw,
al zijn ze rood als purper, ze worden wit als wol.
- 19 Als je weer naar Mij wilt luisteren,
zal het beste van het land je ten deel vallen.
- 20 Als je koppig bent en niet wilt luisteren,
zul je vallen door het zwaard.
De HEER heeft gesproken.
- Woord van de Heer.

Korte overweging

Een nieuw begin maken en vanuit de vergeving leven: dat is wat God ons ten volle gunt, wat Hij van ons verlangt. Het volstaat dat we weerloos voor Hem verschijnen en onze zonden belijden: dat we ons vol aandacht naar Hem toewenden en Hem het diepste van wat we in onszelf dragen, toevertrouwen. Dat we de wapens waarmee we onze zwakheid willen verbergen, neerleggen. Dat we wijken, ons overgeven aan zijn barmhartigheid. Dan mogen onze 'zonden nog zo rood zijn als scharlaken, ze zullen wit worden als sneeuw'. Het enige wat wij moeten doen is het 'gaan uitpraten met de Heer'. Met een hart dat vol verwachting openstaat, in het vertrouwen dat Hij ons graag ziet, ons overgeven aan zijn liefde. Want de gunstige tijd daarvoor is nu: nu is het de tijd om Gods genade te ervaren, om ons met Hem te verzoenen, zodat Hij een nieuw begin kan maken met ons. De psalm roept ons op: "Proef en ervaar hoe mild de Heer is." Moge het ons gegeven worden dat we de mildheid en barmhartigheid van God aan den lijve ondervinden, hier, in dit uur.

Stilte

Gebed om ontferming

- V. Dit is de gunstige tijd om ons af te keren
van alles wat duister en dood brengt;
om onze zwakheid te erkennen,
ons heil te zoeken bij God
en te proeven van het geluk

dat nu nog verborgen is.

Bidden wij om zijn ontferming.

Elke aanroeping wordt gevolgd door een gezongen acclamatie, bijvoorbeeld: Dans nos obscurités (Taizé)

L. Goede God, zonder uw ontferming zijn wij verloren.

Leid ons naar huis wanneer wij verdwalen in het duister. **(acclamatie)**

Goede God, altijd nodigt Gij ons uit te vertrouwen op U.

Haal ons terug wanneer wij andere wegen dan de uwe gaan. **(acclamatie)**

Barmhartige Vader, niemand wordt door U afgeschreven.

Behoed ons wanneer wij ons afsluiten voor uw liefde. **(acclamatie)**

Barmhartige Vader, een hart van vlees wilt Gij ons schenken.

Genees ons hart van steen met uw mildheid en vergeving. **(acclamatie)**

Goede God, nooit laat Gij af ons op te roepen tot een leven vol geluk.

Verruim de liefde waarmee wij met elkaar omgaan. **(acclamatie)**

Goede God, van U komt alle zegen.

Bevrijd ons wanneer wij niet naar U durven komen

met onze gebrokenheid en schuld. **(acclamatie)**

Onzevader

Persoonlijke belijdenis

Na het Onzevader nodigt de voorganger de aanwezigen uit tot een moment van bezinning, waarin de mensen die het sacrament van de verzoening wensen te vieren, zich kunnen voorbereiden op een persoonlijke zondenbelijdenis. Tijdens deze voorbereiding kan men passende luisterlieden voorzien, of kan een gelegenheidskoortje enkele liederen zingen:

Zo vriendelijk en veilig als het licht (ZJ 530)

Heer, wij roepen om erbarmen (ZJ 102)

Houd mij in leven (ZJ 118)

Vredevorst kom tot ons (ZJ 1h)

Wait for the Lord (Taizé)

Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam (Taizé)

Qui regarde vers Dieu resplendira (Taizé)

Tijdens deze tijd van bezinning kunnen de gelovigen een priester opzoeken voor een verzoeningsgesprek.

Enkele teksten ter inspiratie tijdens de persoonlijke tijd

Geef mij een zuiver hart - dat ik U mag zien,

een ootmoedig hart - dat ik U mag horen,

een hart vol liefde - dat ik U mag dienen,

een hart voor geloof - dat ik in U mag blijven.

Dag Hammarskjöld

God, menslievend en barmhartig als Gij zijt.
Gij laat nooit af ons op te roepen
tot een leven vol geluk.
Gij zijt een God van tederheid en mededogen;
altijd staat Gij gereed om te vergeven,
en al wie gezondigd heeft,
nodigt Gij steeds weer uit
zich te verlaten op uw barmhartigheid alleen.

Missaal voor zon- en feestdagen (Eucharistisch gebed VII)

Vanaf de eerste bladzijden roept het Evangelie op tot 'metanoia' - bekeer u - dat wil zeggen: keer u om. Kijk niet meer naar jezelf: kijk Mij aan. De bekering is een beslissend moment dat ons afkeert van wat we wisten over ons leven opdat, oog in oog met God, Hij ons zegt wat Hij ervan denkt en wat Hij ermee van plan is. Op dat moment wordt God het hoogste goed, belangrijker dan elk ding, elk leven, zelfs en vooral ons eigen leven. Zonder die uiterste voorrang van een levende God die betovert, die interpelleert, die zijn wil voorstelt aan ons vrije hart, en waarop we ja of neen kunnen antwoorden, is er geen levendig geloof.

Madeleine Delbrêl

Bekering is dankbaar zijn voor Gods liefde, voor wat Hij gegeven heeft, voor al wat Hij doet voor zijn volk en voor de hele mensheid. Wanneer we die liefde van God voor ons zien, hebben we zin dichter bij Hem te komen: dat is bekering. Het betekent ook dat we niet wennen aan de situaties van achteruitgang en ellende die we ontmoeten in de straten van onze steden. Het gevaar bestaat (...) dat we wennen aan het geweld; we wennen eraan dat broers en zussen op straat slapen en geen dak hebben om te schuilen. We wennen aan de vluchtelingen op zoek naar vrijheid en waardigheid. We wennen aan een samenleving die er prat op gaat zonder God te kunnen. (...) Daarom is de vasten een gunstige tijd om ons te bekeren tot liefde voor God en voor de naasten; een liefde die erin slaagt zich de houding van belangeloosheid en barmhartigheid van de Heer eigen te maken.

Paus Franciscus

Al roept u nóg zoveel tot de Heer, als dit roepen alleen maar gebeurt met verheffing van de stem en niet met een op God gericht hart, wees dan maar zeker dat u uw tijd verliest. Maar indien u bidt met het hart terwijl uw stem zwijgt, dan kan uw gebed misschien de mensen ontgaan, maar niet God. Of wij nu bidden met onze stem, waar het nodig blijkt, of bidden in stilzwijgen, het is steeds ons hart dat moet roepen tot God. Dit roepen van het hart is een diepe ingekeerdheid van de gedachte. Wanneer deze in het gebed binnentreedt, wekt ze daar een grote genegenheid op van een biddende en vragende mens, die hoopt

verhoord te worden.

H. Augustinus

Gij, Heer, zijt geen rechter die veroordeelt,
maar een Heiland die reddt.
Gij brengt geen mens op een dwaalspoor,
maar elke verdwaalde leidt Gij terug naar huis.
Gij jaagt niemand weg,
maar wie buitengesloten werd, haalt Gij terug.
Gij duwt niemand met het hoofd onder water,
maar de drenkeling reikt Gij de reddende hand.
Gij maakt niemand ongelukkig,
maar vertroost iedereen.

Gregorius Van Narek

Gods goedheid grijpt dieper en verder in dan wat ik geneigd ben als het meest intieme en verborgene voor mij te houden. Juist dan, als ik Hem zover toelaat, kan ik gered worden. De nieuwe eenheid onder mensen en de ware wereldvrede vinden hun eerste steen in het gebroken hart, het mijne om te beginnen.

Benoît Standaert

Wanneer allen na afloop naar hun plaats teruggekeerd zijn, nodigt de voorganger de gelovigen uit om op te staan. Hij gaat rond in de kerk en besprenkelt hen met doopwater. Men kan de aanwezigen ook uitnodigen om een kruisteken te maken met het doopwater uit de doopvont.

Danklied

Als afsluiting van dit moment zingt men een lied om God te danken om zijn barmhartigheid.

Bijvoorbeeld:

De Heer heeft mij gezien (ZJ 559)
of Wat vrolijk over U geschreven staat (ZJ 738)
of Alle eer en alle glorie (ZJ 767)

Slotgebed

V. Goede God, met mildheid hebt Gij op ons neergezien.

Bij U vonden wij vertroosting en vergeving.

Laat allen die hier zijn samengekomen

de vreugde en de kracht vinden

om voor U te leven.

Begeleid hen verder op de weg naar het licht van Pasen,

naar het leven van Jezus Christus,

uw Zoon en onze Heer.

Zegen

Zegenformule door het jaar IV, in Altaarmissaal voor zon- en feestdagen, p. 371.

V. Moge de God van alle vertroosting
uw dagen bestendigen in zijn vrede,
en u met zijn gaven zegenen. – **Amen.**

Moge Hij u altijd weer tot rust brengen
wanneer gij in verwarring zijt,
en u bevestigen in zijn liefde. – **Amen.**

Moge Hij u rijkelijk met geloof en hoop en liefde begenadigen.
Moge gijzelf al weldoende door het leven gaan
en eens tot het eeuwig leven komen. – **Amen.**

En zegene u de almachtige God,
Vader, Zoon en Heilige Geest. – **Amen.**

Men kan ook kiezen voor een gezongen zegenformule, zie daarvoor ZJ 26a, 26d of 26e.